

Boahtteáiggi suvdilis gávpot

ULBMILJOAVKU: jahkeluohkát 1-6, jahkeluohkát 7-9, 2.dássi

GUHKKODAT: 1,5h-2h

MIHTTOMEARRI: Mihttomearrin lea hukset boahtteáiggi suvdilis gávpoga ja guorahallat dan doaimmaid olbmo geahččanguovllus. Badjeskuvllahasaide ja 2. dási studeanttaide deattuhuvvo lassin ekososiála geahččanguovlu, dahjege gieđahallojuvvo dat, mot olmmoš doaimmaidis bokte nuppástuhtá dáláš birrasa. Ságastallat ja hukset golbmaollilis miniatyra.

Leatgo goassige orustan smiehttat, makkár báikkit gávpogis leat? Man geažil gávpogis loaktá bures: dárbbášuvvojitgo skeittánpárkkat ja ealligovvateáhterat? Mii dahká vejolažžan dan, ahte min ruovttuin boahtá čáhci luoitagis? Bargobájis huksejuvvo gávpoga miniatyra, man bokte áiccalmahttit gávpoga systeman, mii eallá ja rievdá.

ČOAVDDASÁNIT: Gávpotplánen, bargojoavku, ságastallan, systemalaš jurddašeapmi, miniatyra, mihttolávva, biras, ekologalašvuohta, luondduriggodagat, duovddaarkitektuvra

1. BARGGU IDEA

Bargobájis oahppit áddejit praktihka hárjehusa bokte maid visot gávpot gáibida doaibman dihtii ja mot dáid áššiid galgá dárkkodit suvdilis ovdáneami geahččanguovllus. Suokkardallat ovttas, mii dagaha, ahte gávpogis loaktá bures, ja ahte dat lea doaibmi ja ekologalaččat suvdil. Plánehárjehus lea boahtteáiggi máilmmis ja hástá oahppiid jurddašit kreatiivvalaččat ja innovatiivvalaččat.

Bargobájis huksejuvvo okta oktasaš gávpoga miniatyra. Bargobájis lea Powerpoint-láidehus, huksen ja loahppaságastallan. Kártávuoddu miniatyrii dárbbášuvvojit 16 stuhka A4- dahje A3-árkka, maid oahpaheaddji čáliha olggos ovddalgihtii. Oahppit barget 2–4 oahppi joavkkuin, plánejit ja huksejit ovttá A4/A3-bihtáset oktasaš gávpogii. Bargamis figget vuhtiiváldit mihttoláva árvvoštallamiin sullii dahje rehkenastimiin, jus nu háliida.

2. DUOGÁŠTEORIIJA

Gávpot lea ortnet, mii lea huksejuvvon olbmuid várás. Buorre gávpot lea dakkár, gos loaktá bures, dat lea dorvvolaš ja doaibmi biras ássat, bargat ja golahit astoáiggi. Dálkkádatroasu áigodagas gávpot galggašii maid doaibmat ekologalaččat suvdilit, iige dat sáhte ovdamearkka dihtii geavahit skievttdit luondduriggodagaid dahje nuoskkidit vuoignanáimmu. Ná gávpoga plánemis ferte vuhtiiváldit gávpotolbmuid sávaldagaid lassin maiddái birrasa ja dárbbuid.

3. Láidesteapmi bargobáji fáddái

Láidestit fáddái ávkkástallamiin čuovvovaš gažaldagaiguin.

Makkár lea buorre gávpot, gos loaktá bures?

Maid luondduriggodagaid gávpot gáibida, vai dat sáhtta doaibmat?

Makkár gávpot sáhtášii leat olggosaidnit boahtteáiggis?

4. DÁRBAŠAT

Dárbblašlaš reaiddut

- Čálán
- A4 dahje A3 báhpárij prentejuvvon gárvves kártávuodut (fiila [kártá.pdf](#))

Buđaldanreaiddut

- Vilges hámusbábir
- Beannat
- Gummet
- Ivdnebeannat
- Linjálát
- Skierat
- Teaipa
- Báberliibma
- Báhkaliibma
- Ivdnebáhpárat
- Silkebábir
- Kartonja
- Muorrasákkít
- Iešguđetlágan ođahanmateriálat, dego kartonja- dahje plásttetpáhkát, guorranan hivssetbáberrullat, kartonjadoassat, plásttetoasit...
- Luonddu ávdnasat, dego oavssit ja dakjasat

5. OAHPAHEADDJI RÁHKKANEAPMI OVDAL BARGOBÁJI

1. Juoge oahppiid 2–4 olbmo joavkkuide.

2. Čálit olggos materiála [Kártá.pdf](#):

- Jus vejolaš, čálit A3-báhpárij, muhto maidái A4 lea doarvái. Prente millosabbot assát báhpárij go dábálaš kopijabáhpárij, jus dakkár lea oažžumis.
- Čálit ovttabealagin, alege nuppástuhte mihttoláva (=stuorámuš

vejolaš prentenoainnus, uhca prentekeahtes ravdaguvlu)

3. Váldde ovdal bargobáji sadjagassii reaidduid ja buđaldanmateriálaid, maid dárbbášat bargobájis.

4. Bargobáji loahpas:

Čohkke kártáárkkaid bustávva- ja nummimerkejumiid vuodul loahpalaš gávpoga miniatyran (4x4 árkkka). Ávkkástala kártávuoduid čuozihanmerkejumiid (nummirat ja bustávat), vai geainnut, jogat jna. deivet rivttes sajiide.

6. OKTAVUOHTA AALTO-UNIVERSITEHTA DOIBMII

Aalto-universitehtas sáhtta studeret ee. hábmema, arkitektuvrra, duovddaarkitektuvrra ja energijateknihka, čáhceknihka, suvdilis ovttastumiid plánema, main dán sullasaš hástalusat čovdojuvvojit. Dasa lassin okta Aalto-universitehta guovddáš árvvuin lea suvdilis boahtteáigi.

8.ČUJUHUŠAT

Aalto universitehta: <https://www.aalto.fi/fi/koulutustarjonta/maisema-arkkitehtuuri-tekniikan-kandidaatti-ja-maisema-arkkitehti>

Aalto universitehta: https://www.aalto.fi/fi/koulutustarjonta/kestavat-yhdyskunnat-tekniikan-kandidaatti-ja-diplomi-insinööri?check_logged_in=1

Central Park Conservancy. Park History:

<http://www.centralparknyc.org/visit/park-history.html>

Helssega gávpot: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/vaikuttamiskanavat/>

Junttila ym. (toim.) Suomen Rakennusmedia Oy. 2012. Hyvä

kaupunkiympäristö - Parempi elämä. Tammerprint Oy, Tampere.